

Golat Kalesi Tutsağı • İsmet Bertan

Genç Kitaplar • Anadolu'da Bir Zamanlar Dizisi • 264 sayfa • Önerilen sınıflar: 6, 7, 8, Lise
ZAMAN ve MEKÂN • MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • KİŞİSEL GELİŞİM
Kapadokya • tarih • bilgelik • arkadaşlık • dayanışma • at binme • tutsaklık • mücadele •
meslekler • kehanet • aşk • sanat • Anadolu Uygarlıkları

Belgesel yapımcısı, ödüllü yazar **İsmet Bertan**'ın, Anadolu kültür tarihini anlattığı "Anadolu'da Bir Zamanlar" koleksiyonunun ilk romanı okuru, 1500 yıl önceki Kapadokya'nın sıradışı coğrafyasına götürüyor. Beş cesur arkadaşın öyküsünü epik bir dille anlatan roman, Kapadokya'nın geçmişte kalan renkli günlük yaşamını yiyecekten içeceğe, yeraltı kentlerinden şenliklere, çarşılardan dinsel yapılara kadar her yönüyle bir film gibi canlandırıyor.

Binlerce yıl önce, Orta Anadolu'nun peribacalarıyla biçimlenmiş benzersiz coğrafyasında, Beyaz Atlar Ülkesi'nde yaşayan Kanuştili beş cesur arkadaştlar. Güzel Muşela'ya âşık Kosraş, usta biniciliğinin yanı sıra yetiştirdiği atlarla ünlenmişti. Yaptığı boncuklar ve takılarla kadınların gözdesi olan irikıyım demirci Şutiyu, elinden her iş gelen, becerikli ve güzel Şula'ya tutkundu. Şula'nın tembel ağabeyi Puruş'sa müziğe. Ancak, komşu Golat Satrabı'nın şımarık oğlu Aryo, Kubaba Şenlikleri öncesinde beş arkadaşın yaşamını beklenmedik biçimde değiştirdi...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Romanın başında yazar, olumlu ve olumsuz karakterleri nasıl tanıtıyor? Okur; ortam, yaşam biçimi, toplum düzeni, ilişkiler ve dini inançlar hakkında neler öğreniyor?
- 2- Beş gencin arkadaşlıklarında en çok dikkati çeken noktalar neler?
- 3- Tarih boyunca bildiğiniz başka hangi inançların törenlerinde Şurhum Tapınağı'ndaki boğalar gibi kurban geleneği var? Başkahin Babba Kuruşşali bir din insanı olarak nasıl bir portre çiziyor?
- 4- Şurhum Tapınağı'na gelen Salem'in amacı ne; tek tanrılı dinlerde onun gibilere ne isim veriliyor? Tapınaktaki kahinlerin gençlere yaklaşımına ne diyorsunuz? Tapınaktaki kural ve ilişkiler, günümüzün dini mekânlarında uygulanan kurallardan ne açılardan farklı? Kendisini bekleyen tehlikelere aldirmeden, Salem'in gezi planında ısrarcı olması neyle açıklanır: İnanç, ümit, aptallık?..
- 5- Ahumana ve babasının ülkelerinde yaşadıkları, günümüz dünyasında neyle eşleştirilebilir? Sizce Ahumana'nın hastalığı ne?
- 6- Muşela, Kosraş, Şula, Puruş, Şutiyu'nun günlük yaşamında hangi rutinler var? Bu gençlerin yaşamında doğanın yeri ve değeri ne?
- 7- Babba Kuruşşali, Kral Aranut'u acısından kurtarmak için nasıl bir yaklaşım sergiliyor; bu tedavinin kralın çevresindekilere ne yararı oluyor?
- 8- Handa, Puruş'un Sarhun'un kölelerince dövüldüğü olayda haklı-haksız ayrımı yapılabilir mi? Muhafızbaşının adalet anlayışı için neler söylenebilir?
- 9- Aryo'nun eğitim sırasında sergilediği tutum, dönemin sınıfsal ilişkileriyle ilgili hangi ipuçlarını veriyor? Eğitimcilik gibi bir hizmetin bile can pahası olduğu bir dünyada yaşamak sizce nasıl bir şey?
- 10- Dönemin adalet anlayışının temeli ne? Aryo'nun, Kosraş ve Muşela'yı cezalandırması sırasında yerel yöneticilerin konuya yaklaşımının günümüzde benzerleri var mı? Halkın kapıya dayanması mücadeleye nasıl bir boyut katıyor?
- 11- Özgür biri iken Aryo'nun tutsağı olan Muşela'nın yerinde olsanız, bu zorbalıkla nasıl mücadele ederdingiz?

- 12- Günümüz gözüyle bakıldığında şenlik ortamı nasıl anlatılır? Babasının, verdiği söze rağmen son anda yeni bir hileye baş vuran Aryo'yu engellememesinin nedeni ne olabilir?
- 13- Gençleri kurtarmak için Babba Kuruşşali'nin, din adamı kimliğiyle yaptıkları ve söylediği yalan haklı görülebilir mi?
- 14- Romanda Katpatukya'nın günlük yaşamı, yeme içme alışkanlıkları, armağan ve teşekkür kültürü, tören gelenekleri, eğlence anlayışı, sınıfsal haklar, iletişim biçimleri ve dayanışmaya ait hangi bilgiler yer alıyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Pano:** Hikâyenin geçtiği Kapadokya'nın günümüzdeki yerleşimlerini gösteren büyük bir pano hazırlayın. Yörenin bütün coğrafi ve kültürel özelliklerini yazı, resim, fotoğraf, hatta mümkünse objelerle bu panoya işleyin. Eski Anadolu uygarlıklarından hangilerinin bu yörede var olduğunu panoda gösterin.
- **Tartışma:** Din adamı ve bilge arasındaki farkı sınıfça irdeleyin. Her iki kavram ne zaman aynı kişide birleşir? Her din adamı bilge, her bilge din adamı olabilir mi? Somut örnekler üzerinden karşılaştırarak kavramlara açıklık getirin. Romandaki din adamlarının bilge olduğu söylenebilir mi? Hikâyeden kanıtlar göstererek tartışın.
- **Karikatür:** Herkes romandaki ana ve yan karakterlerden istediklerinin karikatürünü çizsin. Karakterlerin kişilik özelliklerini ve hikâyedeki rolünü vurgulayan karikatürler gruplansın, "Golat Kalesi Tutsağı Albümü"nde sergilensin.
- **Araştırma:** Kehanetleriyle insanlık tarihine geçmiş kahinleri ve kehanetlerini sınıfça araştırın. Hangi kehanetleri gerçekleşmiş? Bu kahinlerin kendilerine yararı olmuş mu; bu beceriye sahip olanlar ne kadar güven ve refah içinde yaşamış? Bunları ve benzeri soruları internette araştırdıktan sonra kahinlik ve kehanetlerin inanırlılığı konusunu tartışın.
- **Film:** Yaşamı tehdit eden "zorbalıklara ve zorbalara karşı mücadele" konusunu işleyen filmler sınıfça araştırılsın. Öğrenciler en etkilendiklerini konuları ve özellikleriyle birlikte tanıtılsınlar. Bu filmlerde kullanılmış olan ortak unsurlar saptansın ve insanlık tarihi boyunca aynı konun yaşamı nasıl tehdit ettiği sanat diliyle ortaya çıksın. Böylece bu temada çekilmiş filmler seçkisi oluşturulsun.
- **Albüm:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup romanın bitiminde köylerine dönen 5 arkadaş ve dostlarının daha sonraki yaşamını hayal etsin. Romanda anlatılan koşulları ve yaşam tarzını göz önüne alarak olayı izleyen 5 yıl içinde kahramanların neler yaşamış olabileceğini anlatsın. Bu hayallerle "5 Yıl Sonra Beyaz Atlar Ülkesi'nde" başlığını taşıyan bir albüm hazırlansın.
- **Sunum:** Öğrenciler 3 gruba ayrılınsın. Her grup edebiyat, sinema ve resim olarak farklı bir sanat disiplinde arkadaşlık ve dayanışmayı işleyen eserleri araştırıp, topladığı bilgi ve örnekleri sunum haline getirsin. Hangi sanatçılar hangi yapıtlarında bu konuyu işlemiş, nasıl yorumlamış, nasıl bir etki yaratmışlar? Görsellerle birlikte çok renkli sunumlar hazırlansın.
- **Resimleme:** Romanda pek çok şenlik ve şölen anlatılmış. Herkes bunlardan istediği birini, hayalinde canlandırdığı biçimde resimlesin. Resimler "Golat Kalesi Tutsağı Albümü"nde sergilensin.
- **Gezi:** Kapadokya bölgesinde sanal bir gezi düzenleyin. Bölgenin karakteristik jeolojik, coğrafi ve tarihsel özelliklerini öğrenin.